

והדרת

”מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן”

”וְהִדְרַת זָקֵנִים שִׁיבָה”

אפשר לספר לילדים שהשבוע נקרא בפרשת קדושים על החובה לכבד את הזקנים.

? האם אתם מכירים זקנים?

מעניין יהיה לשמוע את תשובות הילדים. האם יזכירו רק בני משפחה? מי בעיניהם נחשב זקן? מה יחסם אליהם?

בדורנו יש סבים וסבתות שטרם הגיעו לגיל שיבה, ולעיתים הילדים זוכים להכיר את סבא רבא וסבתא רבתא והם שמייצים בעבורם אנשים זקנים.

לגנות

פרשת קדושים, שנקרא השבת, פותחת בציווי כללי לבני ישראל (ויקרא יט, ב): ”קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי. בהמשך מפורטות מצוות רבות בתחום שבין אדם למקום ובתחום שבין אדם לחברו. מתוך המבחר הגדול הזה, בחרנו במצוה אחת ממצוות שבין אדם לחברו: ”מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן” (שם שם, לב).

מצוה זו מזמינה בירור: האם עליי לקום לכבוד אדם זקן מרחמים עליו כי קשה לו לעמוד זמן רב - או שמא עליי לכבדו בזכות החוכמה שרכש במשך השנים?

במקורותינו, ”מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם” אינה רק סיסמה. את הזקן יש לראות כמו יין המשתבח עם השנים. בדבריו של הרש”ר הירש אנו מוצאים את הכבוד הראוי לזקן: ”עלינו להעריך את הבינה הצלולה האנושית, ההולכת ומתבגרת בניסיונות החיים, ואת רוח האלוהים המדבר אלינו מתוך התורה, ושומה עלינו בכל מקום שנפגוש בנושאים בדמות ’זקנים’ ו’חכמים’ לקום לפניהם ולהדרם”.

סבים וסבתות הם דמויות משמעותיות בחיי ילדים. לקראת שבת ננסה להעלות על נס את הכבוד הראוי להם ולחשוב כיצד נוכל לממש את הכבוד הזה במעשים ואף להתמיד בכך.

פני זקן

שיר:
"סבתא שלי"

וַיֵּרָא אֶת מֵאֵלֶיהֶּ, אֲנִי ה' (ויקרא יט, לב)

פרשה על המפה

הילדים יוכלו לכתוב,
לצייר או להדביק על
המעמד דמויות ככל
העולה על רוחם. את
המעמד המצויר יוכל
הילד להניח על השולחן
ולשתף את בני משפחתו
בחוויית הלימודיות
מהגן.

פרשת קדושים

סבא וסבתא שלי

סביר להניח שהזקנים שהילדים מכירים הם הסבים והסבתות שלהם. כדאי לעורר בהם הזדהות עם דמויות משמעותיות אלו, שהם גם כך אוהבים ומוקירים.

כדאי להציע לילדים לספר סיפור על הסבים והסבתות שלהם. הסיפור יכול להיות על משהו שהם אוהבים לעשות איתם,

וכן, במה הסבים והסבתות עוזרים להם או מה הם לומדים מהם. הילדים יכולים גם לספר סיפורים שסיפרו להם סביהם וסבתותיהם או מה הם אוהבים לעשות איתם כשהם מתארחים בביתם.

לאחר שהילדים יספרו בשבחם של סבא וסבתא, נוכל לשאול אותם:

מה נוכל לעשות למען סבא וסבתא כדי לשמח אותם ולכבד אותם?

"שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך"

מתוך דברי הילדים כדאי להתחבר להלכות הידור פני זקן ולספר לילדים שחכמים מדריכים אותנו איך לכבד את הזקן, אף אם איננו ממשפחתנו. אפשר להזכיר את דברי רש"י:

"וְהִדְרִתָּ פְנֵי זָקֵן" - איזהו הידור? - לא יושב במקומו... ולא יסתור את דבריו."

ואת דברי הרמב"ם:

"מי שהוא זקן מופלג בזקנה... - עומדין לפניו; ואפילו החכם שהוא ילד - עומד בפני הזקן המופלג בזקנה...".